EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

4. CVIČENÍ: STRATEGIE PRO ZVLÁDÁNÍ ČASNÝCH VAROVNÝCH PŘÍZNAKŮ/SIGNÁLŮ

Pokud už díky včasným varovným příznakům/signálům dokážeme rozpoznat přicházející psychickou krizi, máme za sebou první dobrý krok k jejímu úspěšnému zvládnutí. Klíčem k odvrácení nastávající psychické krize je včasné uplatnění fungujících strategií. Těmito strategiemi může být cokoli, co nám pomáhá ke zklidnění, k úlevě od psychické zátěže a k lepšímu životnímu pocitu. Každý jsme jiný a každému také něco jiného pomáhá. Proto je třeba vytvořit si zásobu fungujících strategií pro mne samotného, takzvaně „na klíč“.
Do první tabulky si zkuste vypsat vše, co vám už někdy v minulosti takto pomohlo. V době krize není čas na experimenty a je třeba sahat po již vyzkoušených receptech. Pro inspiraci na získání dalších nových strategií vám slouží druhá tabulka tohoto cvičení, ve které vám nabízíme celo řadu nápadů na strategie, které fungují jiným lidem. Možná se v některé z nich také najdete, i když jste si na ni třeba v tuhle chvíli ani nevzpomněli. Pomocí nabídnutých znamének si můžete odlišit to, nakolik vám každá ze strategií připadá pro vás osobně užitečná.
Na závěr si ty nejlepší fungující strategie přepište do poslední tabulky tohoto cvičení a seřaďte si je podle toho, v jaké fázi časných varovných příznaků/signálů je můžete s úspěchem použít. Některé strategie mohou pomoci, když se nacházíme v počátečních fázích krize, ale později už nám třeba nefungují, protože jsou příliš slabé. Jiné naopak dokážou pomoci i když už je náš psychický stav horší.

Rozvoj a zlepšení služeb Komunitního centra pro Zotavení,
CZ.07.3.63/0.0/0.0/17_051/0000758

CVIČENÍ: JAKÉ STRATEGIE MI FUNGUJÍ?

Moje fungující strategie

CVIČENÍ: NOVÉ STRATEGIE KE ZVLÁDÁNÍ ČASNÝCH VAROVNÝCH PŘÍZNAKŮ/SIGNÁLŮ

✓✓ Tento postup používám a vím, že je pro mě velmi užitečný

✓ Tento postup používám a vím, že je pro mě užitečný

? Tento postup jsem ještě nepoužil/a, ale myslím, že by pro mě mohl být užitečný

x Tento postup jsem ještě nepoužil/a, ale myslím, že pro mě moc užitečný nebude

xx Tento postup jsem používal/a a vím, že je pro mě rozhodně užitečný není

Strategie	**Je pro mě užitečná?**
Oceňuji sama sebe	
Zařídím si, abych nebyl/a sám/sama	
Vyhýbám se kofeinu a cukru	
Vyhýbám se drogám nebo alkoholu	
Vyhýbám se delším obdobím nečinnosti	
Vyhýbám se delším obdobím osamocenosti	
Vyhýbám se stimulujícímu prostředí	
Jsem na sebe hodný/á	
Nechám se podržet někým, koho miluji	
Objednám se na brzký termín ke svému terapeutovi	
Změním negativní myšlenky na pozitivnější	
Uklízím	
Tancuji	
Dělám to, co mě baví	

Strategie	**Je pro mě užitečná?**
Dělám věci, které mě rozptýlí a odvedou od mých příznaků	
Raději myslím na „tady a teď“, než si dělat obavy z budoucnosti	
Přinutím se aspoň jednou denně opustit dům, domov	
Přinutím se ráno vstát	
Zahradničím	
Nechám si pomoct s prací v domácnosti	
Přijmu emoční podporu od lidí, kterým věřím	
Dopřeji si kontakt s mou spiritualitou	
Předám svoje platební karty člověku, kterému věřím	
Pochválím se	
Jdu na procházku přírodou	
Dopřeji si dlouhou jízdu, řízení	
Dopřeji si jízdu autobusem, vlakem	
Udělám si celodenní výlet	
Půjdu do podpůrné skupiny	
Půjdu do kostela	
Půjdu do tělocvičny	
Pomůžu někomu jinému	
Dělám si seznam zábavných činností, které mohu dělat a nevyžadují příliš úsilí	
Dělám si seznam věcí, ve kterých se dá vybít přebytečná energie (uklízení, umývání, vyplévání na zahradě)	
Držím se dál od lidí, kteří mě vystresují	
Dodržuju pravidelnou dobu usínání a vstávání, obojí v pravý čas	

Strategie	**Je pro mě užitečná?**
Udržuju se stále v činnosti	
Dodržuju svůj denní režim	
Pletu, háčkuju, čistím obuv	
Směju se	
Řeknu lidem, kterým věřím, jak se cítím	
Poslouchám hudbu	
Dám si dlouhou horkou koupel	
Prohlížím si fotky, stará alba	
Udělám si seznam věcí na den, které udělám	
Miluju se	
Nevzdávám svoji obvyklou rutinu	
Kreslím nebo se jinak tvořivě vyjádřím	
Hraju na hudební nástroj	
Dělám sport	
Hraju si nebo pečuju o svého mazlíčka, zvířátko	
Modlím se	
Čtu si	
Vzpomínám na dobré časy	
Odmítnu se cítit se provinile	
Relaxuju	
Připomínám si své úspěchy a co se mi kdy povedlo	
Vídám se pravidelně s přáteli a dalšími lidmi, kteří mě podporují	

Strategie	**Je pro mě užitečná?**
Strávím pár dní společně s rodiči, přítelem, příbuznými, abych se zbavil/a pocitu osamělosti	
Zůstávám ve známém prostředí	
Vyhýbám se velkým skupinám lidí	
Promluvím si se svým sociálním pracovníkem, terapeutem, dobrovolníkem	
Promluvím si s někým, kdo zažil stejné věci	
Promluvím se svým lékařem o medikaci (zvýšení, změny)	
Udělám si relaxační techniku jako je dechové cvičení, progresivní svalovou relaxaci nebo meditaci	
Budu se dívat na oblíbený TV pořad, film	
Budu dělat keramiku	
Budu pracovat se dřevem	
Napíšu článek nebo si budu vést deník	
Napíšu dopis, email přátelům	
Cvičím jógu	

CVIČENÍ: STRATEGIE PRO RŮZNÉ FÁZE VAROVNÝCH PŘÍZNAKŮ/SIGNÁLŮ

Strategie, postup	Ve které fázi mi pomáhá?		
	Počáteční fáze	Střední fáze	Pozdní fáze